

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کشور

سازمان شهرداریها و دیپلماتیکهای کشور

معاونت امور شهرداریها

شیوهنامه بهره‌مندی شهرداریها از خدمات

شهرساز افتخاری

ماده (۱) - طرح مساله :

باتوجه به نیاز مبرم شهرداری‌های کشور، به ویژه در شهرهای کوچک، به حضور مهندسان شهرساز و همچنین بهره‌مندی از آخرین دستاوردهای حوزه شهرسازی برای کارآمدی هر چه بهتر مدیریت شهری و ایجاد ارتباط تنگاتنگ بین جوامع علمی و حرفه‌ای با بدنه مدیریت شهری و تبادل دانش و تجربیات و دستاوردهای شهرسازی، شیوه‌نامه استفاده و بهره‌مندی از مشاوره و خدمات تخصصی فارغ‌التحصیلان رشته شهرسازی در قالب «طرح شهرساز افتخاری»، تهیه و ارائه گردیده است. امیدوار است تا از این طریق ضمن گسترش تعاملات حرفه‌ای، تخصصی، و مدیریتی زمینه برای گسترش و اعتلای شهرسازی کشور فراهم گردد.

ماده (۲) - اهداف :

۱. انتقال دانش و دستاوردهای نوین شهرسازی به شهرداری‌ها به ویژه در شهرهای کوچک
۲. ایجاد فضای کار و فعالیت حرفه‌ای برای فارغ‌التحصیلان رشته شهرسازی
۳. کمک به ارتقاء و اعتلای حرفه شهرسازی، توسعه شهری و مدیریت شهری
۴. ارتباط جامعه شهرسازی کشور با بدنه مدیریت شهری و شهرداری‌ها
۵. هم افزایی از طریق ارتباط و تعامل و تبادل تجارب با همدیگر
۶. افزایش توانمندی‌های مهندسان شهرساز ایران

ماده (۳) - شرایط و گروه‌بندی شهرسازان افتخاری :

فارغ‌التحصیلان رشته شهرسازی دارای پروانه اشتغال نظام‌مهندسی با شرط عضویت در جامعه مهندسان شهرساز، با شهرداری‌های سراسر کشور به شرح ذیل می‌توانند به صورت افتخاری همکاری نمایند :

الف) شهرهای با جمعیت کمتر از بیست هزار نفر

- حداقل مدرک کارشناسی شهرسازی

- گذراندن ۳ کارگاه آموزشی از ۱۰ کارگاه اول

ب) شهرهای با جمعیت بیست هزار نفر تا پنجاه هزار نفر

- حداقل مدرک کارشناسی شهرسازی

- عضو جامعه مهندسان شهرساز ایران (حداقل ۵ سال)

- گذراندن حداقل ۷ کارگاه آموزشی از ۱۰ کارگاه اول

ج) شهرهای با جمعیت پنجاه هزار نفر تا دویست هزار نفر

- حداقل مدرک کارشناسی ارشد شهرسازی
- عضو جامعه مهندسان شهرساز ایران (عضو ارشد: بیش از ۱۰ سال عضویت در جامعه مهندسان شهرساز ایران)
- گذراندن ۱۰ کارگاه آموزشی (گذراندن کارگاه‌های بیشتر در صورت اعلام جامعه مهندسان شهرساز ایران ضروری است).

د) شهرهای با جمعیت دویست هزار نفر تا ۱ میلیون نفر

- حداقل مدرک کارشناسی ارشد شهرسازی
- عضو جامعه مهندسان شهرساز ایران (عضو ارشد: بیش از ۱۵ سال عضویت در جامعه مهندسان شهرساز ایران)
- گذراندن ۱۰ کارگاه آموزشی (گذراندن کارگاه‌های بیشتر در صورت اعلام جامعه مهندسان شهرساز ایران ضروری است)

ه) شهرهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر (کلان‌شهرها)

- حداقل مدرک کارشناسی ارشد شهرسازی با ۲۰ سال سابقه کار و یا دکتری شهرسازی با حداقل ۱۰ سال سابقه کار
- دارا بودن جایگاه و شان حرفه‌ای و علمی بالا
- عضو جامعه مهندسان شهرساز ایران (عضو ارشد: بیش از ۲۰ سال عضویت در جامعه مهندسان شهرساز ایران)
- گذراندن حداقل ۱۰ کارگاه آموزشی (گذراندن کارگاه‌های بیشتر در صورت اعلام جامعه مهندسان شهرساز ایران ضروری است)
- گذراندن دوره‌های بین‌المللی مرتبط

تبصره (۱): در شرایط مساوی اولویت با اعضای ارشد دارای سابقه عضویت و کار بیشتر و گذراندن دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی بیشتر است.

تبصره (۲): شهرداری‌های دارای مناطق شهرداری می‌توانند علاوه بر مشاور شهرساز افتخاری مرکزی، برای هر یک از مناطق شهرداری نیز مشاور شهرساز افتخاری داشته باشند.

ماده (۴) : شرح وظایف مهندسین مشاور شهرساز افتخاری :

۱. هم‌اندیشی، مشاوره و ارائه نقطه نظرات تخصصی به مجموعه مدیریت شهری در زمینه‌های مورد نیاز و مرتبط
۲. حضور به موقع و فعال در مجموعه شهرداری در روزهای توافق شده مطابق با بند (۶) ماده (۱۰)
۳. ارائه گزارش‌های فصلی از اقدامات، فعالیتها و انتقال تجارب به جامعه مهندسان شهرساز ایران
۴. همراهی با شهردار، معاونین و مدیران مجموعه شهرداری در جلسات تخصصی مرتبط و ارائه نظرات کارشناسی و مشورتی در صورت تقاضا

ماده (۵) فرآیند اجرا :

۱. هر یک از داوطلبان فعالیت بعنوان شهرساز افتخاری باتوجه به شرایط مندرج در ماده (۳)، تقاضای خود را با هماهنگی جامعه مهندسان شهرساز ایران به شهردار مورد نظر ارائه داده و نامه موافقت شهرداری مربوطه را خطاب به جامعه مهندسان شهرساز ایران برای همکاری به جامعه را ارائه می‌دهد.
۲. هر شهرساز می‌تواند پیش از نامزد شدن برای مشاور شهرساز افتخاری، کارگاه‌های آموزشی مربوطه را گذرانده و در زمان مورد نیاز گواهی گذراندن کارگاه را ارائه نماید.
۳. در صورت وجود دو یا چند تقاضا برای یک شهر تصمیم‌گیری با جامعه مهندسان شهرساز ایران و براساس امتیازات کسب شده و سوابق علمی، فنی و تخصصی و مشورت با شهرداری مورد نظر خواهد بود.
۴. گذراندن دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی توسط شهرسازان هیچگونه محدودیتی نداشته و هر شهرساز می‌تواند در هر یک از کارگاه‌های آموزشی شرکت کرده و گواهی گذراندن آن را کسب کند. برای گذراندن کارگاه‌ها، عضویت در جامعه مهندسان شهرساز ایران الزامی است.
۵. شهرداران، معاونان شهرداری، دست‌اندرکاران مجموعه مدیریت شهری و کارشناسان و متخصصان غیر شهرساز نیز می‌توانند در کارگاه‌های آموزشی مربوط به مشاوران شهرساز افتخاری شرکت کرده و گواهی گذراندن کارگاه را اخذ نمایند.
۶. مشاوران شهرساز افتخاری پس از اخذ حکم مشاور شهرساز افتخاری از جامعه مهندسان شهرساز ایران برای ۲ سال، ملزم به حضور حداقل ۲ روز در ماه در شهرداری مربوطه و ارائه گزارش حضور و فعالیت و انتقال تجارب حاصله هستند.

۷. پس از پایان یافتن دوره ۲ ساله هر مشاور شهرساز افتخاری، در صورت تمایل و نبود متقاضی دیگر؛ با موافقت شهرداری، و جامعه مهندسان شهرساز ایران، این حکم قابل تمدید است.
۸. مشاور شهرساز افتخاری در طول گذراندن دوره ۲ ساله و در طی حضور در شهرداری ملزم به رعایت ارزش‌های اسلامی، انسانی، اخلاقی و حرفه‌ای و عمل به سوگندنامه امضا شده است. جامعه مهندسان شهرساز ایران در غیر این صورت حق دارد تا نسبت به لغو حکم مربوطه اقدام نماید.
۹. مشاوران شهرساز افتخاری ملزم به شرکت فعال در کارگاه‌های هم‌اندیشی و هم‌افزایی علمی و تجربی هستند که از سوی جامعه مهندسان شهرساز ایران برگزار می‌گردد.

ماده (۶) کارگاه‌های آموزشی تخصصی برای شهرسازان افتخاری:

عناوین کارگاه‌های آموزشی در راستای انجام هرچه بهتر وظایف شهرداری‌ها و تهیه و اجرای طرح‌های توسعه شهری، بوده و علاوه بر کاربردی بودن باید متناسب با وظایف شهرداری‌ها باشد. همچنین توجه به آخرین دستاوردهای حوزه شهرسازی و علوم وابسته به آن در محتوای دروس کارگاهی مدنظر قرار گیرد. لذا به منظور افزایش توان تخصصی مشاوران شهرساز افتخاری، کارگاه‌های آموزشی ذیل در نظر گرفته شده است:

کارگاه ۱: هویت شهری، شهرسازی ارزش‌گرا، میراث فرهنگی (با تاکید بر بناها، محورها و محوطه‌ها و بافت‌های بارز فرهنگ، تاریخی، ساختار فرهنگی و طبیعی و تاریخی، منظر فرهنگی)، منظر شهری و ...

کارگاه ۲: طرح‌های توسعه شهری (انواع طرح‌ها، شرح خدمات، سطوح، سرانه، طرز تهیه، فرایند تصویب، کمیسیون ماده ۵، نحوه اجرایی شدن طرح‌ها، مسایل و مشکلات اجرایی و ...)

کارگاه ۳: مدیریت شهری، فرآیند برنامه‌ریزی و تهیه برنامه‌های راهبردی و عملیاتی شهر، CDS و ...

کارگاه ۴: حقوق، قوانین و مقررات شهرسازی و شهرداری‌ها و ...

کارگاه ۵: اقتصاد شهری، ظرفیت‌سنجی و شناخت فرصت‌های سرمایه‌گذاری و منابع درآمدی پایدار، راه‌های جذب سرمایه، تعریف پروژه، ایجاد ارزش افزوده و ...

کارگاه ۶: شهرسازی مشارکتی، شهرسازی خلاق و خلاقیت در شهرسازی، شهر و حقوق شهروندی و ...

کارگاه ۷: آشنایی با نرم‌افزارهای کاربردی در شهرسازی از جمله GIS، ممیزی املاک، تفکیک شهرسازانه زمین و ...

کارگاه ۸: حمل و نقل شهری

کارگاه ۹: گردشگری (مطالعه، طراحی، ظرفیت یابی، امکان سنجی، طرح توجیهی فنی و اقتصادی، انواع جاذبه‌های

گردشگری و ...)

کارگاه ۱۰: بازآفرینی فضاهای شهری (بافت‌های فرسوده شهری، سکونتگاه‌های نابسامان شهری و ...)

ماده (۷) – کمیته راهبری و نظارت :

مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه شهری سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و هیات مدیره جامعه مهندسان شهرساز ایران وظیفه راهبری این شیوه‌نامه و نظارت بر حسن اجرای آن را برعهده خواهند داشت.